

APPENDIX AD JOANNEM FISCAMNENSEM

PRÆFATIO JOANNIS HOMINIS DEI

In suam de verbis seniorum Collectionem ad juniores informandos.

(D. MARTENE *Thesaur. Anecd.* 1, 163.)

IN CHRISTI NOMINE INCIPIUNT COLLECTIONES PATRIS JOANNIS, COGNOMENTO HOMINIS DEI, DE VERBIS SENIORUM.

Hortatur quidem timidam mentis meæ imperitiam quam sæpe fraterna charitas, ut de vitæ morumque instructione breviter loqui debeam; sed quia tempus est ut, ipso qui inspiravit opitulante, hoc opus aggrediar, necessarium duxi exordium sumere ab illa laudabili virtute quæ dicitur Verecundia; quæ cum sit omnibus ætatibus, personis, temporibus et locis apta, tamen adolescentes et juveniles animos maxime decet. Tres vero virtutes sunt quæ pueris et adolescentibus magis congruunt: verecundia, taciturnitas et obedientia. Non est autem dubium, si has studeant habere, quin possent, Christo duce, ad culmen perfectionemque virtutum ascendere. Morum enim insignia et ornamenta virtutum in illis procul dubio cernimus senibus qui, ab ipso tirocinio primævæ ætatis usque ad perfectum virum disciplinis cælestibus exercitati, per viam Domini fortiter cucurrerunt. Quorum scilicet sapientia jam tantum viget et lucet, quantum senectus ipsa ætate sit doctior, usu tritior, processu temporis prudentior. Hæc autem veterum studiorum dulcissimos fructus edit, et alios reficit. Multi namque senes diu viventes et nihil proficientes, quia nullas sibi in opportuno tempore divitias congregarunt, inopes omnium virtutum animos juniorum cum eis viventium reprobæ vitæ morbo inficiunt. Sicut enim per senem vitiosum et fatuum, ita et per adolescentem inverecundum et temerarium religio sancta destruitur. Post indoctos malosque prælatos in sancta Ecclesia nulla pestis ad nocendum infirmis valentior invenitur. Denique talium hominum genus ista de quibus Apostolus prædixit tempora, proh dolor! sine numero ferunt, quando omnia ferme quæ bona sunt pessumdari confundique videmus; et quoniam senes in melius mutari ab illa inolita vitiorum consuetudine difficillimum est, debemus adolescentibus manum porrigere; qui si dare operam volunt, omni depulso tepore, possunt utique per gratiam Christi vitam corrigere, mores componere, actusque suos in omnibus meliorare. Idcirco diu est quod desideravi propter juniorum salutem, eorum præcipue cum quibus vivo, ex opus-

A quæ teneræ ætati eorum specialiter videantur consulere. Est enim mihi, fateor, tristitia magna et continuus dolor super cæcitate cordis eorum: quia, cum didicerint in schola Christi qualiter debeant et vitia propulsare, et sanctis virtutibus insulare, heu! rebellionis spiritu armati, tam præcipiti impetu per abrupta vitiorum currunt ad mortem, ut eos amica præsidens nullo freno disciplinæ valeat cohibere. Deberent utique in domo Dei ad cultum divini honoris super omnem ornatum tanquam vasa aurea refulgere. Cur autem ab ipsis primis rudimentis infantie educati sunt tanta cura tantoque labore, nisi ut fortes in bello facti contra carnem et ejus desideria, contra diabolum et ejus multiplicia tentamenta viriliter pugnent? Sed, quod admirandum est et dolendum, plus eis quam cæteris gravis et austera videtur disciplinæ regula. Quare hoc? nisi quia sæcularem magis diligunt vitam. Certe vel nullus vel rarus inter eos invenitur, qui libenter sequatur Patris institutum, et majorum vitam diligat, aut quia laboriosus deterret actus, aut quia in lubrica ætate difficilior est abstinentia, aut quia alacri adolescentiæ videtur vita obscurior, et ideo ad ea convertuntur studia quæ plausibilia arbitrantur. Præsentia quippe plures quam futura præferunt; unde quo præstantior causa, eo debet esse cura attentior. Infelix qui legem vitæ tenet, disciplinæ abjicit, et majorum gubernari magisterio refugit. Iste vero non secundum Deum, sed secundum se vivit: qui si potuerit, est cum quibus vult, pergit quo vult, dormit quando et quandiu vult, loquitur quæ vult, et ubi vult, manducat et bibit quando et quod vult, et quantum vult, rilet et jocatur inter quos vult, et ubi et quando vult; postremo quidquid naribus suave est, quidquid tactui blandum, quidquid oculis delectabile, quidquid cæteris sensibus carnis suæ jucundum exercet ac sequitur. Ille autem qui secundum Deum vivit, non quod cum carnaliter delectat, sed quod spiritualiter ædificat facit; et quidquid cupit aut agit, non vult ex sua, sed ex Dei voluntate majorumque suorum jussione procedere. Nemo tamen positus vel in adolescentiæ vel intemperantiæ lubrico, de sui conversione desperet. Oleaster enim olivæ insertus, amissa amaritudine, efficitur fructuosus. Si ergo agricultura convertit stirpium qualitatem, nonne studia doctrinæ et disciplinæ assiduitas mitigare posset quælibet agritu-

dines passionum. Sed ne puerilis vita variis lapsibus A mancipari virtutibus, quatenus bona consuetudo perdat, oportet teneros annos præfatis diligenter cum ætate accrescat simul.

CHRONICON FISCAMNENSE

Ab anno Christi primo ad 1220, cum Appendice Brennacensi ad 1246, ex veteribus membranis quæ penes me sunt.

(R. P. LABBE, *Nova Bibliotheca mss.*, tom. I, pag. 325.)

- Anni ab Adam primo homine usque ad Ninum A regem, quando natus Abraham, sunt anni 3084, qui ab omnibus historiographis nuncupantur. A Nino sive ab Abraham usque ad Cæsarem Augustum, id est usque ad Nativitatem Christi quæ fuit tempore ejus, pace facta cum Parthis, bellisque toto orbe cessantibus, fuerunt anni 2015, in quibus inter se scriptores artium otia negotiaque triverunt. Anno ab Urbe condita 752, D. N. Virgo beatissima peperit D. N. Jesum Christum, Octaviani Cæsaris 42.
- Cætera quæ sequuntur vulgaria sunt, et amanuensis imperiti negligentia ad epochas chronicas vitiosissime illigata, ut sæpe decem, viginti, aut plurimum etiam annorum immanibus parachronismis vel metachronismis a recto veritatis tramite aberret. Pauca dumtaxat seligam, atque ea præsertim quæ ad Fiscamnenses abbates ac Normanicam historiam spectant, quæ fusiùs repetas ex Chronico Rotomagensi.*
415. His diebus per sanctum Gamalielem Luciano presbytero. revelatum est corpus S. Stephani, et per plures ecclesias Occidentis delatæ sunt ejus reliquie.
- 486 (*lege* 496) Baptizatur Clodoveus a B. Remigio Remensi archiepiscopo.
514. Obiit S. Benedictus Pater monachorum.
584. Clotarius filius Chilperici rex est Francorum.
636. (*lege* 646) S. Audoenus ordinatur episcopus.
679. Obiit Theodoricus, succedit Clodoveus.
876. Venit Rollo dux Daniæ in Neustriam cum suis, volens eam sibi acquirere.
898. Obsedit Rollo Carnotum, sed ep. Wasquelinus, Ricardum Burgundiæ ducem et Ebalduum Pictavensem comitem in suum auxilium vocans, camisiam S. Mariæ in manibus ferens fugavit Rolloem.
912. Facta est pax inter Karolum et Rollonem, deditque ei Karolus filiam suam, de qua nullum habuit filium.
918. Obiit Willelmus dux Aquitanorum qui Cluniacum construxit monasterium in honore Petri et Pauli.
943. Willelmus dux Normannorum dolo occiditur ab Arnulfo comite Flandrensi, succedit Ricardus filius ejus.
963. Girardus abbas obiit apud Cluniacum.
998. Obiit Ricardus dux Normannorum, succedit Ricardus filius ejus.
1001. Willermus primus abbas Fiscampi.
1014. (*Scribe* 1024) Obiit Henricus imp., succedit Conradus.
1026. Obiit Ricardus dux Normannorum, succedit frater ejus.
1028. Joannes abbas Fiscampi secundus.
1051. Obiit Robertus rex Francorum, succedit Henricus filius ejus.
1055. Obiit Robertus dux Normannorum, succedit Willelmus filius ejus spurius, qui eo quod esset cognatus regis Eduardi, Angliam acquisivit.
1059. Obiit Conradus imp., succedit Henricus filius ejus.
1056. Incepit locus de Karitate.
1058. Facta est donatio sancti Gabrielis.
1060. Obiit Henricus rex Francorum, succedit Philippus filius ejus.
1064. Cenomanis subjugata est a Normannis.
1067. Willermus dux Norm. rex sit Angliæ occiso Haroldo.
1068. Maurilius arch. Roth. obiit, succedit Joannes.
1078. Obiit Joannes abbas Fiscampi, succedit Willelmus abbas tertius.
1083. Obiit Mathildis regina Anglorum, uxor Willermi regis, filia Balduini comitis Flandriæ.
1087. Obiit Willermus rex qui Angliam acquisivit, succedit Willermus filius ejus.
1090. Venerunt monachi de Karitate....
1093. Constructio Sanctæ Fidei Longævillæ.
1099. Capta est Jerusalem. Obiit Willermus junior, succedit Henricus.
1104. Venit Robertus dux in Angliam, volens eam sibi acquirere.
1105. Dedicatio de Karitate a Paschali papa, v. l. Ius Martii.
1106. Henricus rex Anglorum cepit Robertum ducem fratrem suum.
1108. Obiit Philippus rex Franciæ, succedit Ludovicus filius ejus.
1116. Willelmus comes Nivernensis captus est.
1120. Redeunte rege Henrico in Angliam, Willermus filius ejus cum electa nobilitate militum submersus est in mari.
- D 1127. Gaufridus comes Andegavensis duxit imperatricem Mathildem.